

Català **Matteo Guidi, *Remover con una vara de madera*. De l'11 d'octubre de 2017 al 7 de gener de 2018. Projecte individual, Sala Petita. *Barcelona Producció és una iniciativa de La Capella.***

“El pany del magatzem no estava forçat, per la qual cosa s'especula sobre la possibilitat que es tracti d'un sabotatge interior. Sí que se sap que l'autor o els autors de l'atac no van actuar precipitadament: van utilitzar o bé un bufador o bé una serra radial per tal d'efectuar un «tall net», segons el Consistori. El cap no ha aparegut.”¹ Sembla que també li faltava una cama. Però aquesta la hi van tallar quinze anys abans, quan es va traslladar de la part de fora a la part de dins d'un castell i no passava per la porta. La pèrdua, però, no el va deixar immòbil: anava a cavall. Ara, tanmateix, diuen que també ha perdut la bèstia i que ha hagut de canviar d'amagatall. Hi ha qui comença a preocupar-se, però ningú no sap si tornarà a aparèixer. Així i tot, sembla un fet que, des de ja fa temps, “un fantasma recorre Europa”, però a la nostra ciutat no és pas el que anunciaven aquell parell de pensadors en aquell manifest² ara fa exactament un segle i seixanta-nou anys.

És un fantasma, l'ésser amb qui es relaciona aquest home dibuixat amb una vara a la mà que veiem a la peça central d'aquesta exposició? I qui és aquest home? I què tracta de fer? Sembla que vagi a les palpentes, però podria ser que només fos algú que duu a terme una activitat pràctica que li han ordenat, com és ara fer moure una tela. O és una bandera i l'està fent onejar? I, si és una bandera, de quin color és? Sembla blanca. Així doncs, potser

s'està rendint. I si el que importa no és tant el que fa moure o onejar, sinó el que hi pugui haver a sota?

Poques pistes ens dona Matteo Guidi amb el títol de la seva obra, *Remover con una vara de madera* (Fer moure amb una vara de fusta). I les dues peces en blanc i negre que s'exposen a la sala d'exposicions grisa i fosca tampoc no sembla que deixin gaires evidències: una fotografia retro il·luminada del que sembla un racó brut d'un magatzem i la videoprojecció d'una animació en bucle dibuixada a mà. L'artista explica que l'animació s'ha fet a partir d'un vídeo que va filmar ara fa més d'un any quan va visitar per curiositat un dipòsit municipal, i que el va filmar sense pretensions artístiques i davant les recances de la funcionària present. Però l'art “és una activitat raconera”, que deia l'estimat Benet Rossell, i això implica, entre altres coses, treballar amb tot allò que ni és ni havia de ser gairebé res. A més, Guidi està acostumat a desenvolupar els seus projectes en contextos com les presons o els camps de refugiats, on les limitacions del que es pot fer i el que no, del que es pot mostrar i el que no, són extremes. Contextos en què les condicions redefeixen el significat de les activitats que s'hi duen a terme, per senzilles que siguin, així com els objectes que es fan servir. És per això que els dos-cents seixanta-tres dibuixos que conformen l'animació, resseguint només alguns (i no altres)

dels elements presents als fotogrames del vídeo esmentat, podrien, com especulava Zaida Trallero quan aquesta obra era només una idea, “esdevenir un exercici de supressió ideològica i de narrativa històrica en el qual l'èpica es condensa únicament en un moviment arbitrari”, perquè l'acció real que va tenir lloc en aquell dipòsit municipal, i que allà semblava només circumstancial, aquí adquireix un rol central i esdevé focus de reflexió. La pregunta és si això pot servir per tornar-nos a demanar de quines maneres ens hem d'enfrontar als fantasmes de la nostra memòria històrica i per qüestionar qui té el dret de fer-los revivre.

Perquè aquesta seria una clau per llegir *Remover con una vara de madera*, que és una obra que redefeix simbòlicament una altra obra d'art monumental a través d'un gest petit. I que la càrrega poètica d'aquest gest és fonamental per entendre de quina manera aquesta obra es relaciona amb la dimensió política que té implícita però oculta. Com a través d'una imatge velada i un vídeo silenciós que documenta una acció aparentment absurda o inicialment arbitrària que no sabem on ha començat ni on acabarà, es revela subtilment l'espectre d'unes imatges “robades” que ens permeten destapar les narracions històriques subjacents.

Probablement no és casualitat que, en la seva tesi d'antropologia sobre retrats de presoners en penals →

Matteo Guidi (Cesena, Itàlia, 1978) és llicenciat en antropologia cultural. És professor de sociologia de la comunicació a la Universitat ISIA d'Urbino (Itàlia). La seva pràctica artística reflexiona sobre els mètodes de resistència a la vida quotidiana dins de sistemes delimitats que tendeixen a objectivar-nos. Darreres exposicions i conferències: Bienalsur (Cúcuta, Colòmbia), Indonesia Media Arts Festival (Jakarta, Indonèsia), Yorkshire Sculpture Park (Wakefield, Regne Unit), MAGASIN (Grenoble, França), ESAD School of Art and Design (Matosinhos, Portugal), Centro Cultural de España (Montevideo, Uruguai), Free University Bozen-Bolzano (Itàlia), Akademie der Künste der Welt (Colònia, Alemanya), International Academy of Art Palestine (Ramallah, Palestina), Campus in Camps i DAAR (Beit Sahour, Palestina), Homesession, UB, Escola Massana, CaixaForum, La Virreina i Fundació Suñol.

→ d'alta seguretat, l'artista fes servir com a referència les poques –i també precàries– imatges que alguns reclusos van poder extreure en condicions impossibles del camp de concentració nazi d'Auschwitz el 1944, sobre les quals Didi-Huberman, al llibre *Images malgré tout*, reflexiona i afirma que “no diuen la veritat però en són un bocí, el vestigi incomplet”. Les imatges que ens obliguen a l'acte “creatiu” que devem a les víctimes i ens devem a nosaltres mateixos: el de completar la història encara que sigui imaginant-la. “Per saber, cal imaginar”, ens sentència l'autor. I la peça de Guidi també posa de manifest aquesta tasca inacabable. Imaginar, aquí, també implicaria l'acte subversiu de qüestionar la legitimitat dels monuments que queden a l'espai públic i els que en són retirats. En

aquest sentit, les paraules de Jorge Luis Marzo ens avisen que “també és una qüestió urgent pensar en els monuments heretats, sobretot per una raó tècnica: com que són històrics, no es poden tocar ni es poden tirar a terra. [...] Quina paradoxal! D'una banda, arrasen el barri Xino per crear ordre, i de l'altra, no es pot tocar López perquè és una escultura històrica. I dic López com podria esmentar molts altres casos”.³

En aquesta direcció, per completar (o ampliar) la proposta expositiva, Guidi ha organitzat una visita al dipòsit del museu d'història de la ciutat on l'Ajuntament guarda escultures que al llarg dels anys, per diversos motius i en funció del tarannà polític de cada govern, han estat retirades de la via pública. La visita serà guiada per Jorge

Luis Marzo i, sense saber a hores d'ara si l'excursió serà imaginada, real, virtual, performativa o amb nocturnitat i traïdoria fantasmagòrica –perquè amb la lectura de la història no sabem mai què passarà–, si tenim en compte que el comissari va perdre una feina de guia turístic per dir que una escultura pública de Joan Miró s'assemblava a un penis erecte, l'activitat és més que recomanable. Perquè queda clar que el que fa moure Guidi a *Remover con una vara de madera* són més elements dels que es veuen. I que l'encert d'aquesta proposta rau en la manera com una mirada forana pot subratllar un moment important de la història del nostre país reflexionant sobre la vida dels objectes que en fan memòria a partir d'un acte dessaturat: amb la imatge precària d'una acció marginal.

¹ “Decapitan una estatua [...] en Barcelona”, *Libertad digital*, Madrid, 19/09/2013.

² Engels i Marx, *Manifest del Partit Comunista*, Londres, 1848.

³ Marzo, Jorge Luis, *Arte y espacio público*, consultat a www.soymenos.net.

Barcelona Producció és un cicle dedicat a la creació emergent de la ciutat.